

Erfelijke gebreken kosten de Franse veehouderij
50 à 100 miljoen euro per jaar

Franse zelfcensuur moet stoppen

'Non.' 'Neen.' Dat was meestal het antwoord van veehouders op de vraag of er dan geen erfelijke gebreken zijn in de Franse vleesrassen. Blijkbaar zijn die er wel, maar tot voor kort heerste een forse terughoudendheid. Pauline Michot, van ONAB:

'We moeten een eind maken aan de zelfcensuur.'

tekst **Guy Nantier**

Op de landbouwbeurs Sommet de l'Elevage te Clermont-Ferrand deed ONAB – het Franse nationaal observatorium voor gebreken bij runderen – een

opmerkelijke oproep. ONAB vraagt veehouders en dierenartsen met aandrang om 'bijzondere' gevallen snel en omstandig (met een nauwkeurige beschrijving

van het klinisch ziektebeeld(en) te melden aan de organisatie. 'Het is beter om te voorkomen dan te genezen', zo meldt Pauline Michot van het observatorium. 'Erfelijke gebreken kosten de Franse veehouderij, melkvee- en vleesvee, naar inschatting jaarlijks zo'n 50 à 100 miljoen euro door sterfte, veterinaire behandeling, verlies aan vruchtbaarheid et cetera.'

Twee voorbeelden

Cécile Grohs, onderzoekster bij het Frans Instituut voor landbouwonderzoek (INRA) en ONAB, geeft het voorbeeld van progressieve ataxie in het charolaisras. Het gebrek is te wijten aan een gemuteerd, recessief gen. Dat houdt in dat het pas tot uiting komt als de nakomeling een kopie van het gen van vader én moeder meekrijgt (dubbele kopie of homozygoot). De eerste symptomen komen bovendien pas tot uiting op een leeftijd van acht tot vierentwintig maanden ouderdom, veel te laat dus. De dieren hebben moeite om zich op te richten. Er is bij de dieren een probleem met de bewegingscoördinatie van de achterpoten. Het gebrek evolueert snel tot een totale decubitus of doorliggen na enkele maanden.

Tabel 1 – Gekende erfelijke gebreken in Franse vleesrassen (bron: ONAB)

ras	erfelijke gebrek in Franse omgangstaal	wetenschappelijke naam/ Engelse benaming*	jaar	symptoom	gevolg	test
charolais	ataxie progressieve	progressive ataxia	1975	bewegingscoördinatie van de achterpoten	n.b.	weldra
	DEA	anhidrotic ectodermal dysplasia	2013	geen haren, zonder tanden	fataal	in ontwikkeling
	SAP	arthrogryposis and palatoschisis syndroom	1970	misvorming gewrichten/gespleten gehemelte	fataal	neen
	nanisme hypophysaire	pituitary dwarfism	recent	proportionele dwerggroei	n.b.	neen
	epidermolyse bulleuse jonctionnelle	junctional epidermolysis bullosa	1980	afwezigheid van huid op poten, muil, oren etc.	fataal	neen
limousin	palais fendu	cleft palate	recent	gespleten gehemelte	n.b.	neen
parthenais	epilepsie	epileptic-like crisis	2012	epileptische aanvallen	n.b.	neen
maine anjou	veaux tourneur	central and peripheral axonopathy	2011	progressieve verlamming achterbeenwerk	fataal	in ontwikkeling
blonde d'Aquitaine	axonopathie	axonopathy	1990	neurodegeneratieve (zenuwafakelende) stoornissen	fataal	neen
	veaux paillason	floor mat like syndrom	2005	zeer harde haren(borstel), zuigprobleem etc.	fataal	neen
	cheiloschisis	cheiloschisis	2013	lipspleet	n.b.	neen
charolais x salers	tête de chien	dog's head syndrom	recent	misvorming van de kop	fataal	ja

* Sommige ontdekte defecten hebben nog geen klinische beschrijving of nog geen wetenschappelijke benaming of nog geen vertaling in het Nederlands.

'Het heeft veertig jaar geduurd vooraleer we voldoende meldingen en veldmateriaal hadden om de causale, veroorzakende, mutatie op te sporen. Uiteraard is het kwaad dan al lang geschied en zijn de opfokkosten gemaakt.'

Onderzoekster Grohs geeft nog een ander voorbeeld uit het charolaisras: het gebrek DEA of kalveren zonder haar en zonder tanden. 'De kalveren sterven op vier à vijf maanden ouderdom door ondervoeding en/of onderkoeling. De eerste symptomen van het gebrek werden opgemerkt in

2013', aldus Grohs. Dankzij elf meldingen waarvan tien met stamboom is het gen in zes maanden tijd geïdentificeerd en is een test ontwikkeld. Uit het stamboomonderzoek blijkt intussen dat de mutatie terug te voeren is tot één stier uit het geboortjaar 1993.

Alle rassen zijn betrokken

Zoals blijkt uit tabel 1 zijn alle Franse vleesrassen betrokken partij. 'Het perfecte ras of de perfecte stier bestaat niet', besluit Pauline Michot. 'Elk dier bezit ge-

muteerde genen in het DNA. Maar de frequentie van voorkomen van de gebreken is in normale omstandigheden zeer laag. Kleine selectiepopulaties en inteelt versnellen echter het voorkomen ervan. Dankzij de huidige techniek van genotypering en biostatistiek kunnen we nu snel handelen. We moeten een eind maken aan de zelfcensuur.'

➔ Voor meer informatie over de gekende erfelijke gebreken en de gebreken in onderzoek in de Franse veehouderij: www.onab.fr

Het perfecte ras bestaat niet, ook niet in Frankrijk

